

Připravili jsme pro vás listopadovou rozesílku s číslem 17/2022.

V září a říjnu jste se mohli zapojit do osvětové kampaně **STROMY a MY**. Do soutěžní výzvy zaslalo své zprávy a fotografie 36 školních a rodinných týmů. Děkujeme a pro všechny chystáme malou pozornost – očekávejte tedy poštovní obálku.

V první polovině listopadu nás čeká setkávání s pěstitelem kávy v Kolumbii Bladimirem Pacheco Quinto z kmene Arhuaco, majitelem rodinné farmy v kolumbijském pohoří Sierra Nevada de Santa Marta – ve čtvrtek 3. listopadu na Národní fairtradové konferenci v Praze a ve středu 9. listopadu na dopolední besedě se žáky a studenty i odpolední besedě s veřejností.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Středa 9. listopadu	Pěstování kávy v Kolumbii (beseda pro žáky, beseda pro veřejnost) www.liska-evvo.cz
Úterý 22. listopadu	Členská schůze Lisky www.liska-evvo.cz
Pátek 25. listopadu	Vsetínské školy za lepší svět www.liska-evvo.cz
Pá – So 2.–3. prosince	Valašský mikulášský jarmek www.jarmek.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Pokud máte zájem se do některé z kampaní aktivně zapojit odešlete přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeCpu0sCDez3.../viewform>

OBSAH ROZESÍLKY 17/2022

Část I INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z Lísky, **osvětová kampaň STROMY a MY** ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 5
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 8
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 8

Část II METODICKÁ PODPORA

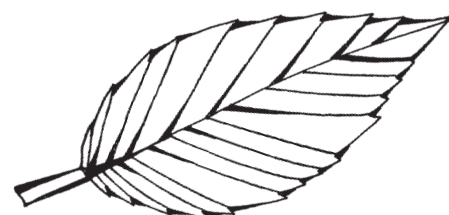
- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe ... str. 9
- II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 10
- II/3 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 11
- II/4 Výukové programy, projektové dny ... str. 13
- II/5 Projekty pro školy, soutěže ... str. 14
- II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 14
- II/7 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 14
- II/8 Program Učíme se venku ... str. 15

Část III UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 16
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 17
- III/3 Zelené okénko ... str. 17
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 17
- III/5 Fairtrade ... str. 18

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Lukášovy šité hračky

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Lísky zaslali 41.400 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

Ve druhé polovině října jsme pokračovali v tvorbě programů Učíme se venku. Pracujeme také na pracovních listech pro Arboretum Semetín.

Připravili jsme Férovou kavárnu na Hospodářském dnu na farmě Agrofyto Lidečko (15. října) a vyhodnocení regionální hry Poznáváme Valašsko (22. října). V úterý 18. října jsme připravili projektový den Učíme se venku s POLY pro MŠ Bratřejov, v podvečer jsme oslavili 25. narozeniny s přáteli a členy Lísky ze Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, <https://vis.bilekarpaty.cz/>

Připraveny jsou projektové dny pro školy, vzdělávací akce pro pedagogy, osvětové kampaně i akce pro veřejnost.

Jsme připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním Férové kavárny LÍSKY a aktivit pro děti na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Osvětová kampaň STROMY a MY

Ve dnech 15. 9. – 31. 10.2022 jsme koordinovali 12. ročník osvětové kampaně STROMY a MY, včetně soutěžní výzvy.

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea připravily rozmanité aktivity. Do soutěžní výzvy se zapojilo 36 školních a rodinných týmů.

Na facebookové stránce kampaně byly zveřejňovány zajímavé informace, rady i pozvánky na akce, www.facebook.com/stromy_a_my

Koordinátorem kampaně je LÍSKA, z.s. Garantem je Park ROCHUS Uherské Hradiště.

**Děkujeme
za splnění úkolů
3. ročníku
soutěžní výzvy
STROMY a MY.**

Iva Koutná,
předsedkyně LÍSKY, z.s.
Vsetín, 1. 11. 2022

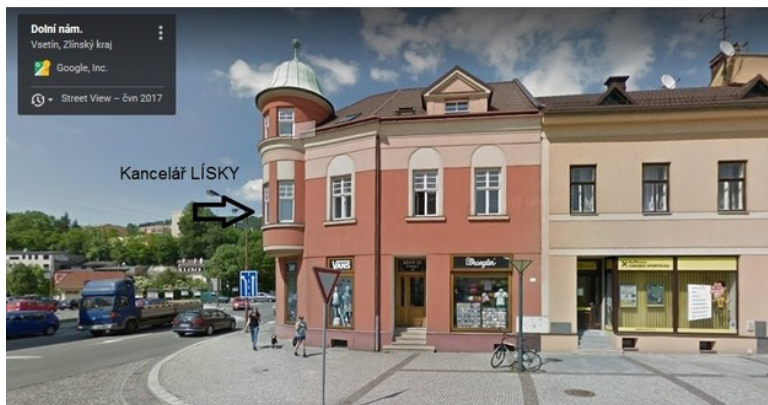
12. ročník
osvětové kampaně
STROMY a MY

Férový obchůdek Lísky

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kakaa, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

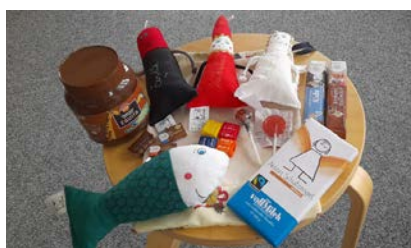

NABÍDKA BALÍČKŮ K MIKULÁŠSKÉ ČI VÁNOČNÍ NADÍLCE PRO MALÉ I VELKÉ

Na míru vám připravíme fairtradové balíčky – káva, kakao, čaj, čokoláda, sladkosti.

Možno doplnit i výrobky z dílny Lukášovy šité hračky.

Oblíbené u dětí, rodiny, kolegů či vašich obchodních partnerů.

INFORMACE A OBJEDNÁVKY:

LÍSKA, z.s., Dolní nám. 429, 755 01 Vsetín
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

Nabídka na období Adventu, Mikuláše a Vánoc
HRAČKY A DEKORAČNÍ PŘEDMĚTY

MIKULÁŠ, ANDÍLEK, ČERTÍK – cena 40 Kč

ZVONEK – cena 35 Kč

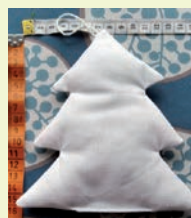
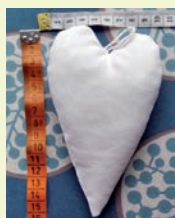

Barvu zvonku lze volit ze vzorníku.

BÍLÝ POLOTOVAR K DOZDOBENÍ – cena 25 Kč

V nabídce i **dárkový pytlík** – cena dle velikosti 10, 15, 20 Kč

FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

OBJEDNÁVKY: Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz

Hračky můžete objednávat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.

KONTAKT: LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 4

Setkání s pěstitelem kávy Bladimirem Pacheco Quinto z kmene Arhuaco na Vsetíně

Víte, jak se pěstuje káva? A věděli jste, že její pěstitelé musí čelit cenové i klimatické krizi? Ve Vsetíně máte jedinečnou možnost si o tom osobně promluvit s kolumbijským pěstitelem kávy 9. listopadu od 16:00 hodin v Masarykově veřejné knihovně.

Káva patří mezi nejoblíbenější nápoje dnešní doby. Více než polovina Čechů pije denně dva až tři šálky kávy. Nejvíce kávy se vypěstuje v Brazílii, Vietnamu a Kolumbii. Lidé stojící za naším šálkem kávy se potýkají především s nízkými výkupními cenami, rostoucími náklady na její pěstování a nejistotou dobré sklizně. Tu ještě zesilují dopady klimatické změny. Každodenní život pěstitele i globální problémy, s nimiž se musí potýkat, aniž by na jejich vznik měl nějaký vliv, vám na besedě 9. listopadu v Masarykově veřejné knihovně od 16:00 hodin přiblíží Bladimir Pacheco Quinto z kmene Arhuaco, majitel rodinné farmy v kolumbijském pohorí Sierra Nevada de Santa Marta.

„Díky příběhům pěstitelů z Kolumbie můžeme nahlédnout do života lidí, se kterými se běžně nesetkáváme, ale většina z nás se s nimi nepřímo spojuje každé ráno. Náš šálek kávy může mít různé dopady na životy pěstitelů. Ti po dlouhá desetiletí čelí cenové krizi a v posledních letech také zesilujícím dopadům klimatické změny,“ vysvětluje Stanislav Komínek z organizace Fairtrade Česko a Slovensko, která akci koordinuje.

Kávovník vyžaduje specifické podmínky pro svůj růst a změna klimatu ve formě nárůstu průměrných ročních teplot a zničujících dešťů mu velmi škodí. Klima se mění rychleji, než jaká je schopnost rostliny se přizpůsobit. Vyšší teploty a zničující deště vedou ke snížení produkce, šíření škůdců nebo plísňových onemocnění. Dle studie vědců z Curyšské univerzity aplikovaných věd dojde do roku 2050 k úbytku vhodných ploch pro pěstování kávy v Brazílii, Indonésii, Vietnamu a Kolumbii přibližně o polovinu.

Pro pěstitele arabiky to znamená nutnost rychle se na nové podmínky adaptovat. Vysazují stromy a využívají pěstování v zastínění, mulčování, efektivněji využívají vodu – třeba tu dešťovou k zavlažování, sami si vytváří kompost pro ekologické hnojení, volí odolnější odrůdy kávovníků nebo využívají biologickou ochranu proti plevelům, chorobám a škůdcům.

Významnou pomocí je zapojení do družstevního systému Fairtrade, což zvolil i Bladimir Pacheco. Východisko

z tíživé situace s pěstováním kávy nakonec i s pomocí družstva našel v rozšířeném zaměření: „Před přibližně sedmi až osmi lety jsem vstoupil do kávového družstva ABOSEYNEKUN. V rámci družstva jsme hledali nějakou vizi, alternativní produkt, a objevili jsme cukrovou třtinu. A protože se tu sdružují naše vlastní rodiny, hledali jsme také způsob, jak zlepšit životní prostředí, systém života i ekonomii. Chceme, aby naše děti mohly šťastně růst a studovat,“ světil se nám Bladimir. Jeho touhu doplňuje i heslo zvěčněné na pamětní desce k založení družstevní školy, postavené z fairtradového příspěvku: „Ušlechtilé úmysly, jednota a vytrvalost - to jsou základy k překonání obtíží. Káva a přátelství spoluvytvářejí lepší svět.“

Organizace Fairtrade Česko a Slovensko v České republice šíří myšlenku spravedlivého obchodu s potravinami z Jižní Ameriky, Afriky a Asie. Návštěva kolumbijského pěstitele je jednou z vrcholných akcí tohoto roku. Bladimir Pacheco Quinto promluví na Národní fairtradové konferenci 3. 11. a následná procestuje zemi se zastávkami v Mostě, Hradci Králové, Litomyšli a Vsetíně, tedy městech, kde je větší množství aktivních Fairtradových škol. Jeho prezentace ve španělštině bude tlumočena do češtiny.

Účast na všech akcích ve školách i pro veřejnost je zdarma, srdečně zveme všechny zájemce o téma globální spravedlnosti.

www.fairtrade.cz

Pěstování kávy v Kolumbii

Promítání a beseda s Bladimirem Pachecom z družstva ABOSEYNEKUN o podmínkách pěstování kávy a dvou hlavních obtížích pěstitelů: nízkých výkupních cenách a dopadech klimatické změny. A také o tom, jak pěstitelům pomáhá zapojení do systému Fairtrade. Akce proběhne ve španělštině s tlumočením do češtiny.

KDE: Střední škola Kostka, Vsetín
KDY: 9. listopadu 2022, 11:00 - 12:30 h

FAIRTRADE, DEAR, Fairtradová škola, LÍSKA, STŘEDNÍ ŠKOLA KOSTKA

Pěstování kávy v Kolumbii

Promítání a beseda s Bladimirem Pachecom z družstva ABOSEYNEKUN o podmínkách pěstování kávy a dvou hlavních obtížích pěstitelů: nízkých výkupních cenách a dopadech klimatické změny. A také o tom, jak pěstitelům pomáhá zapojení do systému Fairtrade. Akce proběhne ve španělštině s tlumočením do češtiny.

KDE: Masarykova veřejná knihovna
KDY: 9. listopadu 2022, 16:00 - 17:00 h

Fairtradová káva zdarma!

FAIRTRADE, DEAR, Fairtradová škola, LÍSKA, Masarykova veřejná knihovna Vsetín

VII. ročník konference

Konference inovativního vzdělávání VII. ročník

Motto: "Ještěli si můžeš vybrat, zda být laskavý nebo spravedlivý, buď laskavý." R. J. Palacio, autorka dětské literatury

12. 11. 2022

Hlavní host konference PaedDr. Karel Kostka, MBA, Ph.D., ředitel Střední školy Kostka, Vsetín

Legenda barvy:
 rodiče a děti 1,5–4 roky
 děti 5–12 let
 dospělí

Program bude probíhat na třech místech:
 RCK – Kaštánek
 PD – Pastorační dům
 DLK – Dětský lesní klub Vrběnka

Viz mapa.

	RCK	PD – suterén nebo venku	PD – sál	PD 1. patro – společenská místnost a herná	DLK
8:30–9:00			8:30–9:00 Úvodní slovo a zahájení konference, Mgr. Markéta Šobánová, koordinátorka RC Kaštánek, KŠ Pomněnka, DLK Vrběnka, www.rc-kastanek.cz		
9:00–10:30	9:15–10:15 Adventní snoezelen, lekce v multisenzorické místnosti, Mgr. Zuzana Vajdtková, www.rc-kastanek.cz/snoezelen/	9:00–10:30 Pohybová dílna s prvky cirkusu, Jiří Sadila, jirisadila.com , Sraz 9:00 suterén.	9:00–10:30 "Léčivé působení waldorfu v naší hektické době", Waldorfská základní škola Jasan, Želechovice nad Dřevnicí, Mgr. Veronika Palíčková, waldorfjin.cz	PD 1. patro – herná Celodenní možnost pobývat, pro rodiny s dětmi 0–4 let, pohrát si, odpočinout, vydechnout. Služba hlídání dětí, pokud se podaří zajistit.	9:00–10:30 Ranní kruh na Vrběnce a povídání o tom, jak se rozvinula činnost naší lesní školky za 10 let fungování, Bc. Simona Bukáčková, www.rc-kastanek.cz/vrbenka/
11:00–12:30	11:00–12:00 Adventní snoezelen, lekce v multisenzorické místnosti, Mgr. Zuzana Vajdtková. Co je to snoezelen?	11:00–12:30 Intuitivní hra a pedagogika "Naživo s Petrem Živým", Peter Živý, zivysvet.com	10:40–12:10 "Metody vyučování v Komunitní škole Pomněnka", Valašské Klobouky, Mgr. Miluše Šuránová a Mgr. Eliška Suchanová, www.rc-kastanek.cz/pomnenka/ , video zde		11:00–12:30 Lesní stezka smyslů pro děti 5–12 let, připravily děti z komunitní školy Pomněnka, dospělý dozor zajištěn, sraz 10:55 na nádvoří PD, www.rc-kastanek.cz/pomnenka/
12:10–13:45	PD – obědová přestávka – večeře bufet catering				
13:50–15:20	14:00–15:00 Adventní snoezelen, Mgr. Zuzana Svachová, www.rc-kastanek.cz/snoezelen/ , Sraz 13:45 PD – nádvoří. Děti dovede v 15:30 na PD.	13:45–15:15 Intuitivní hry a pedagogika "Naživo s Petrem Živým", Peter Živý, peterzivý	13:50–15:15 "Svobodná demokratická školka v praxi", Příbor, Zuzana Nedomová, www.skolagaudi.cz/skolka-gaudi/	PD 1. patro – spol. místnost 13:50–15:30 Svatomartinské výtvarné aktivity, pro děti 5–12 let. Sraz 13:45 nahofe.	14:00–15:15 Bubnovací dílna, pro rodiče a děti 1,5–6 let, Bc. Lenka Kalková Dis., Sraz 13:55 na nádvoří PD.
15:30–16:55	15:45–16:45 Virtuální ukázky, využití ve vzdělávání, Mgr. Dagmar Mega, www.poznej-sebe.cz	15:30–16:45 Pohybová dílna s prvky cirkusu, Jiří Sadila, jirisadila.com , Sraz 15:30 suterén.	15:30–16:50 "Jak se učí děti ve svobodné demokratické škole Gaudi", Příbor, Mgr. Kateřina Klímková, Doc. Ing. Václav Nevrlý, Ph.D., www.skolagaudi.cz		
17:00–18:30	17:00–18:30 "Virtuální realita – výhody a pastí" přednáška a prezentace s video ukázkami Mgr. Dagmar Mega, konzultace a vzdělávání v multisenzorickém prostředí snoezelen, rozvoj kognitivních funkcí, www.mozekasmysl.cz	Workshopy pro dospělé jsou otevřené dětem a workshopy pro děti jsou otevřené dospělým. Záleží, jak se kdo zrovna cítí. :-)	17:05–18:35 "Střední škola Kostka – filozofie a praxe", Vsetín, PaedDr. Karel Kostka, MBA, Ph.D., www.kostka-skola.cz , Rozhovor v pořadu Duše K. – video YouTube	Zde můžete zakoupit balíček inspirativních záznamů minulého VI. ročníku Konference inovativního vzdělávání.	17:00–18:30 "Svatomartinský večer pro všechny", Těšíme se na Vás! Průvodci a rodiče z DLK Vrběnka. Svatomartinské lucerničky s sebou. Fotogalerie-slavnost.2021 , Sraz 17:00 na Vrběnce.
19:00–19:15	Cena přihlášení předem: 400 Kč/dospělý, 150 Kč/dítě od 1,5 roku, 700 Kč/rodina Možno přijet i bez přihlášení předem: 500 Kč/dospělý, 250 Kč/dítě, 900 Kč/rodina Cena za jednotlivý workshop 250 Kč/dospělý, 150 Kč/dítě Děti do 1,5 roku: zdarma Přihlášení předem na rcvk@seznam.cz nebo sms 604522581 www.rc-kastanek.cz		19:00–19:15 Závěrečné slovo a poděkování Mgr. Markéta Šobánová		Na konferenci je možné přijet už v pátek. V 18:00–20:00 proběhne otevřené fórum = sdílení zkušeností pro všechny lektory, zájemce, účastníky v RC Kaštánek. (Možnost přespaní v Kaštánku na vlastní karimatce za 100 Kč po předchozí domluvě.) Kontakt: 604522581 M. Šobánová

Valašské Klobouky

Akci podpořilo Město Valašské Klobouky z programu Spolupráce, www.valasskeklobouky.cz

Těšit se můžete také na doprovodný program pro děti a skvělý vegebufet catering.

Odkaz na fb událost: <https://www.youtube.com/watch?v=w5etsE6u96g>

Přihlásit se můžete na mail rcvk@seznam.cz

Vstupné 400 Kč pro dospělého, 150 Kč dítě na celý den, při **přihlášení předem**, slevy pro rodiny, možno platit i jednotlivé přednášky a workshopy, možno přijet i bez přihlášení. Také si můžete koupit záznam deseti webinarů z loňské konference za 1200 Kč nebo za 800 Kč.

Více na www.rc-kastanek.cz

Ekologický večer EDO 2022

Čtvrtek 24. listopadu 2022, 17 hodin, Horka nad Moravou, Dům přírody Litovelského Pomoraví – Sluňákov

POETICKÉ SETKÁNÍ

JARDA SVOBODA (TRABAND): koncert

MILOŠ DOLEŽAL: čtení

JOSEF KROUTVOR: čtení

Sváteční setkání s hudbou, literaturou a poezií a s krajinou příběhů námi společně obývanou. S třemi výraznými osobnostmi našeho uměleckého a veřejného prostoru.

Více k ekovečeru na www.slunakov.cz

www.ekologickednyolomouc.cz

SLUŇÁKOV,

činnost, environmentální vzdělávání, Dům přírody Litovelského Pomoraví, www.slunakov.cz

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC

www.ekologickednyolomouc.cz

Záznam besed EDO 2020–2022, koncert 2021, dokumenty na:

<https://www.youtube.com/channel/UC-Tf0n771M2pA6cl9pFhJug>

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 6

ZVEME VÁS NA VEŘEJNOU DEBATU:

I MALÁ ŘEŠENÍ MAJÍ SVŮJ VÝZNAM

aneb zlepšení životního prostředí a kvality života v Uherském Hradišti

14. listopadu 2022, od 16:30

Univerzita Tomáše Bati, Fakulta logistiky a krizového řízení,
Studentské náměstí 1532, učebna H2/552.03

Krátké prezentace

Místní adaptační strategie Zuzana Vandame & Markéta Sprinzlová	Význam zahrádkafeni Barbora Duží
Environmentální akupunktura Barbara Vojvodíková	Význam přírodních zahrad Lenka Pavelčíková

Následuje otevřená diskuse

Zájemce o účast prosíme o registraci (jméno, příjmení) na e-mail:
barbara.duzi@unh.cas.cz, abychom měli představu o předpokládané kapacitě.

Drobné občerstvení zajištěno

Tato akce je organizována Ústavem genetiky AV ČR, s.r.l., ve spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati a Přírodovědným centrem Trnava při OSM Uherské Hradiště. Organizace akce je podpořena Strategii AV 21, výzkumným programem Patřiviny pro budoucnost.

DOPROVODNÉ AKCE K VÝSTAVNÍMU PROJEKTU ZACHRAŇ JÍDLI!

Začít proti plýtvání
23. 3. 2022, 16:30 h, konferenční sál
Přednáška Denisy Rybkové ze společnosti Záchraň jídlo užite, že ohrož se zodpovědně k jídlu a nepřítel máš být i zákeř pro celou rodinu. Vítejte! 50 Kč

6. 10. 2022, 19:30 h, Malá galerie
Komentované prohlídka výstavního prostřeží a výstavníky Vendula Chládková a Vilém Štamboř. Vítejte! 120 Kč

Živá let odpadu – utopie nebo realita?
20. 10. 2022, 16:30 h, konferenční sál
Přednáška na téma zero waste Hany Ančovičové, slatelní náměty od keramiky Zlíněho kraje. VSTUPNÉ ZDARMA

V komoře se myš snak Jak skládat vnitř
11. 11. 2022, 16:30 h, Malá galerie, konferenční sál
Dermatolog vtipky v Palác Burianovic, vltěžka prvního rátnka snalže Petra celá sem. Navštívte se dovedá, jak správně skládat potraviny. Vítejte! 50 Kč

Tiskem v Hostětíně, Váha 2000, 20, Hostětín

Vánoční koncert dětem

v sobotu 3. 12. 2022 v 19.00 hod.
KKC ELEKTRA v Luhačovicích

SEMINÁŘ: BADATELSKY ORIENTO VANÁ VÝUKA

pro učitele MŠ a I. stupně ZŠ

13.12.2022 9:00–16:30

1075 Kč ÚČASTNICKÝ POPLATEK

CENTRUM VERONICA HOSTĚTÍN

Jak učít inovativně a zároveň efektivně?

Jak rozvíjet v dětech týmovou spolupráci, zvědavost, potřebu ptát se a přicházet věcem na kloub?

V ceně účastnického poplatku je:
8 vyučovacích hodin
2 osvědčení dle akreditace
materiály ke školení
strava (2 x svačina, 1 x oběd)
pitný režim

více info: www.hostetin.veronica.cz

kontakt pro přihlašování:
jitka.datinska@veronica.cz
tel: 771123394

Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách, v sobotu 3. prosince 2022

<http://www.jarmek.cz/>

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 7

Galerie Klobučan otevřela unikátní výstavu valašských panenek Aleny Dynkové

Ojedinělou autorskou sbírku čítající dvě stovky valašských panenek budou moci už brzy obdivovat návštěvníci každého věku, kteří zavítají do nové galerie Klobučan ve stejnojmenném kulturním domě ve Valašských Kloboukách. Sběratelkou a tvůrkyní jednotlivých exponátů je zdejší rodačka Alena Dynková. Svou výstavu s podtitulem „Jak plyne čas na Valašsku“ zahájí při slavnostním odpoledni v neděli 23. října. Od 15 hodin budou k vidění ukázky drobných lidových řemesel, zahraje dechová hudba Valaška a zazpívá pěvecký soubor Hafera. Okamžik oficiálního otevření výstavy pak nastane v 17 hodin. Jste srdečně zváni.

„Prvním exponátem mé sbírky byla vinylová panenka z mého dětství, pro kterou jsem ušila svůj první valašský kroj. Postupně jsem k ní připojovala další a další panenky, které jsem tvořila tak, aby zobrazovaly běh času na Valašsku. Ukazují životy našich předků od narození až po skonání, a přitom ztvárňují tradiční moravská řemesla, všední práci, valašské tradice i lidové zvyky,“ přiblížila autorka Alena Dynková. „Velmi mě těší, že mohu sbírku představit ve Valašských Kloboukách, a přeji dětem i dospělým, aby jim panenky udělaly takovou radost, jakou přinášejí mně,“ dodala.

„Rozsáhlá sbírka panenek není jen obvyklým výsledkem sběratelské vášně. Na hodnotě jí přidává právě osobní pouto autorky, která si lásku k panenkám uchovala z dob svého dětství a dnes je díky své šikovnosti a pečlivé ruční práci obléká a zdobí autentickými materiály. Výstava tím nabývá puncu jedinečnosti, díky kterému se určitě stane vyhledávaným cílem výletů,“ zmínila starostka města Eliška Olšáková.

Atraktivitu výstavy potvrzuje i Jaroslav Baloušek, ředitel Kulturního a vzdělávacího střediska Valašské Klobouky: „Valašské panenky v naší nové galerii Klobučan zůstanou i v nadcházejícím roce, aby si je mohli prohlédnout místní, přespolní i turisté. Srdečně všechny zveme.“

Výstava bude otevřená ve všedních dnech od úterý do pátku v době od 10 do 16 hodin a o sobotách a nedělích od 12 do 16 hodin. Pro skupiny návštěvníků bude možné dohodnout rezervaci termínu na telefonu 737 580 746.

O autorce

Alenu Dynkovou k ručním pracím přivedla její maminka, která ji naučila háčkovat, šít i plést. Tyto záliby později paní Dynková uplatnila při výrobě dekorativních látkových panenek, které jsou dodnes oblíbeným dárkovým předmětem z valašského kraje. Za výrobky s valašskou tematikou obdržela také regionální certifikát v kategorii rukodělný výrobce. Porcelánové i jiné panenky, které sbírá, dotváří vlastnoručně vyrobenými kroji, drobnými předměty a doplňky.

Lenka Zvonková, tisková mluvčí

JEDLÝ LES VE ŠKOLE

ZŠ Kapitána Jasioka v Havířově má úžasně prostornou zahradu. A protože máme podporující vedení i skvělou paní vychovatelku (duši naší zahrady – Martinu Kolkovou), často se u nás něco děje. Loňský školní rok mi vyprávěla, že by bylo skvělé něco na zahradu zasadit, udělat takový jedlý lesík pro děti. No a proč ne? Společně jsme daly hlavy dohromady. Vznikl náš záměr – vysadit plodnou „džungli“, která bude plná stromů, keřů s bobulkami, bylin a dalších mňamozních rostlin. V naší představě je jednalo o malý ráj, oku lahodící, který bude kromě potravin poskytovat také klidné útočiště, místo k poznání i úkryt pro živočichy. Nutno ještě připomenout, že tento typ porostu může v budoucnu poskytovat také příjemné klima pro zahradu (ochrana proti extrémním vedrům, zadržování vláhy).

Celý článek na <https://envirohrani.cz/blog/jedly-les-ve-skole/?fbclid=IwAR2SPzTkrpFwLRcjPktW4B8eepSqENDSDbGPeo9Kr2gtLhJ9UbFQjMTA7K4>

■ Nové šablony z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) jsou tady

Celkem 9 miliard Kč z evropských fondů půjde do MŠ, ZŠ a 2 miliardy Kč do SŠ, VOŠ především na podporu personálních pozic, které díky tomu můžou plynule navázat na předešlé projekty a zároveň budou sloužit jako pilot pro zajištění jejich přechodu do financování ze státního rozpočtu, na rozvoj pedagogů i na inovace ve vzdělávání.

Šablony umožní další aktivity společného vzdělávání, posílení podpůrných pedagogických pozic ve školství a rozvoj pedagogických pracovníků s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a zajistit úspěch každého žáka. Zaměřují se i na podporu dětí ohrožených školním neúspěchem, za ně se považují také děti ukrajinských běženců, které mohou být z šablon rovněž podpořeny. Novinkou je např. pozice dvojjazyčného asistenta. Přehled šablon OP JAK: <https://opjak.cz/vyzvy/>

■ ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit.

Více na <https://www.erasmusroste.cz>

■ Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na

www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH: Další otevřené výzvy zaměřené na výsadby najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

část II • METODICKÁ PODPORA

II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe

Arboretum Semetín

Nabízí krásné zázemí pro výuku venku.

Pro žáky byly vytvořeny nové pracovní listy.

Více <https://bit.ly/3M2qFce>

Pokud máte zájem do ARBORETA vyrazit s žáky, vše podstatné najdete zde <https://www.lesyvetin.cz/arboretum>.

Nechejte ptákům v zahradě jablka či ořechy

Ptáci budou vděční, když jim na zahradě necháte několik jablek z vaší úrody. Ocení to kosi, kvičaly, modřinky i další. Nechte jim několik přímo na stromě.

To pro případ, až přijdou první mrazíky či sněh.

A pokud máte i přebytek vlašských ořechů, ptáci vás budou milovat.

Semenožravé ptáky můžete pohostit, když necháte stonky trvalek nezastřížené. Květy těchto rostlin obsahují po odkvetení velké množství semen, která mohou být pro ptáky hojným zdrojem potravy. Semínka jsou drobná, ale ptáci je pojídají po celou zimu. Například na semena bodláků a pcháčů můžete nalákat celé hejno švitořících stehlíků.

Pomáháme dětem a mladým přemýšlet o odpadu

V kontextu, interaktivně a zábavně. Díky online kurzu e-popelnice, který může využít i vaše škola. Chcete vědět, o čem kurz je? O odpadech. Ale ne o tom, kam vytrídít PET-ku. My totiž počítáme s tím, že tohle už není téma a třídíte jako diví. Víte ale, co se s tou PET-kou reálně děje, když ji vyhodíte (nebo dokonce nevyhodíte) do žluté popelnice? A víte, kolik takových popelnic se naplní každý den? Nebo že nahromaděné odpadky historicky zvedly město New York o 1,8 až 9 metrů? Jak funguje skládka? A energetické spalování odpadů? A jak se zapojují mladí na celém světě do hledání řešení? O tom všem se můžete bavit ve vaší škole.

Kurz je vhodný zejména pro 2. stupeň základních škol a nižší ročníky gymnázií. Dá se s ním pracovat v běžné výuce, nebo na dálku a jeho úroveň dokážete přizpůsobit konkrétní skupině dětí. Obsahuje spoustu interaktivních částí, práce s online nástroji, ale také úkoly do praxe - jako tvorbu propagačních materiálů, organizaci výstavy, společného úklidu nebo vylepšení vlastní školy.

Kurz byl vytvořen i díky Zlínskému kraji, který přispěl na jeho vznik. Více informací o kurzu a o tom, jak s ním pracovat, najdete na www.popelnice.bezobalac.cz, nebo na zdravim@bezobalac.cz

TINCTA-HERBAE • ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ

**Workshopy a tvořivé ateliéry
děti a rodiče • mateřské školy a klubíky • základní školy
a družiny**

Jana Šobáňová

Tel.: +420 732 994 552, E-mail: tincta-herbae@centrum.cz

Vzděláváme – Kompetence pro 21. století

Umíme zážitkové vzdělávání pro děti i dospělé nebo expertní seminář pro profesionály. Od nás si vždy odnesete dovednosti a znalosti pro přírodu a životní prostředí. Podívejte se, co vás můžeme naučit.

<https://www.nadacepartnerstvi.cz/Co-delame/Vzdelavame>

Chytré aplikace k poznávání přírody kolem nás

Aplikace **BioLog** byla vytvořena pro zájemce o přírodu a slouží jako digitální zápisník pozorování fauny a flóry na území ČR, <https://biolog.nature.cz/biolog/cz>

iNaturalist umožní identifikovat rostliny, živočichy a houby doslova všude kolem nás, <https://www.inaturalist.org/>

Pro určování a záznam pozorovaných rostlin je možné využívat i volně dostupnou aplikaci **PlantNet**.

BirdNET: Nejjednodušší způsob rozpoznání druhu ptáka podle zpěvu, <https://androidaplikace.cz/index.php/2020/09/zajima-vas-jaky-ptak-kolem-vas-zpiva-vyjdete-do-prirody-s-aplikaci-birdnet-ktera-vam-to-prozradi/>

Zamiluj si přírodu

První aplikace, která skrze hraní rozvíjí citlivost i vztah k místům kolem nás. Naleznete tu přes 80 her zaměřených na posilování vztahu k přírodě.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.dev.rezekvitek.zamilujsiprirodu>

Známka FAIRTRADE je malá, ale dělá velké věci.

Pěstitelé dostávají spravedlivější odměnu.

Je zakázaná dětská a otroká práce.

Pěstování je šetrnější k životnímu prostředí.

Jsou dodržována lidská a pracovní práva.

<https://fairtrade.cz/fairtrade-mala-znamka-ale-dela-velke-veci/>

**Malá známka,
ale dělá velké věci**

Hledejte ve svých obchodech.
Více na www.fairtrade.cz

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 9

Rodinná výzva Udrž podzim – podrž přírodu!

Jejím cílem je vést děti k odpovědnějšímu a udržitelnějšímu cestování splněním pěti úkolů:

1. Jeď jinak – vyber si pro výlet místo, kam nejezdí davy turistů.
2. Jeď jinak – vlakem, na kole, pěšky, autobusem... jen auto nech tentokrát doma.
3. Vař doma – připrav s dětmi svačinu, jakou v obchodě nekoupíš.
4. Zkus něco – ochutnej na výletě lokální specialitu přímo od zdroje.
5. Uč děti – respektu k přírodě provedením libovolné aktivity s environmentální tematikou.

Zapojit se můžeš od 23. 9. 2022 do 20. 11. 2022 zasláním jedné fotky/koláže prokazující splnění všech 5 úkolů výzvy na adresu maja@jaktajedle.cz

Z došlých e-mailů budou vylosováni vítězové cen v celkové hodnotě přes 10 000 Kč!

Pojďme si z okolního prostředí nejen brát, ale taky mu něco vrátit. Detailní pravidla, podrobnosti o jednotlivých úkolech, přehled odměn i hromadu další inspirace najdeš na bit.ly/udrzpodzim

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO). Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html
Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html
Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html
Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html
Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html
Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ **Příroda do kapsy** – informační materiály pro poznávání přírody.
www.prirodadokapsy.cz

■ **Atlas motýlů a housenek z dílny Rezekvítku Brno**
Krásně barevný a obrázky jsou jako živé. Koupíte ho zde:
www.rezekvitek.cz/atlas-motylu-a-housenek?idk=zb33

■ **Můj první zápisník** – inspirace na aktivity s dětmi,
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/

■ Nové číslo Mrkvičky

Jak na místně zakotvené učení v mateřské škole? Tématu se věnuje celý letošní ročník Mrkvičky, čtvrtletníku pro mateřské školy se zájmem o ekologickou výchovu. V novém čísle zkoumáme, „Jak pečujeme o své okolí“. Jak pomoci, aby se děti rády vracely na to své „Místo“? Jak se sází aleje ve společenství rodin na Vysočině? Seriál Zvířádky tentokrát vypráví příběh píďalky Lenky. A je tu i rozhovor s autorem Zvířádek! Jarek Hlinský prozrazuje nejen, jak příběhy vznikají, ale také něco ze svého dětství a oddanosti svému „Místu“ – Vsetínu. Pokračování přírodního barvení objevuje podzimní barvy. Nápadník badatelských aktivit pro mateřské školy nahlíží do budoucnosti – můžete probouzet pupeny. Představí se vám první jedlá školní zahrada. Ohlédnutí za pražským Světovým kongresem environmentální výchovy ukazuje, že jedinečné setkání nadchlo i pedagogy mateřských škol.

Liska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 10

- Nová kniha **Martina Kušky: „Lidé lesních stínů“**, která zavádí čtenáře do druhé poloviny 19. století. Je inspirována skutečnými střety mezi pytláky a lesním personálem, životem uhlířů a proměnou venkovské společnosti v době před velkou hospodářskou krizí v roce 1873. Faktické historické události zavádí čtenáře do lesů v okolí **Karlovy Vsi, Broum, Nového Jáchymova, Roztok, Křivokláta, Skryjí nebo na hrad Týřov.**
www.is-krivoklat.cz

- MŮJ ADVENTNÍ ZÁPISNÍK**
Chcete s dětmi prožít advent jinak, než jen otevřít okénka s čokoládou? MŮJ ADVENTNÍ ZÁPISNÍK je neobyčejný adventní kalendář s průvodcem předvánoční dobou, povídkám o tradicích a tvořením všemožného, co k Vánocům patří. Prohlédnout a objednat můžete na www.muji-zapisnik.cz. Najdete zde i sadu na výrobu adventního kalendáře nebo drobnosti jako dárečky pro své milé.

II/3 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů LÍSKY 2022/2023

DATUM	NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ	DOPORUČENO
březen/duben	Jedlá divoká zahrada – seznámení s bylinkami ze zahrady do kuchyně i domácí lékárny.	Uherské Hradiště	MŠ, ZŠ, ŠD, SVČ, NNO
25. dubna	Workshop Venkovní výuka pro učitele ZŠ a SŠ – jak na učení venku.	Hájenska Semetín, Vsetín	ZŠ, SŠ, SVČ, NNO
duben	Terénní exkurze Krajem orchidejových luk – za krásami a jedinečností přírodního a kulturního bohatství Bílých Karpat.	Bílé Karpaty	MŠ, ZŠ, SŠ, ŠD, SVČ, NNO
26.–28. května	Konference VENKU pro školní koordinátory EVVO, 2. ročník – aktuální environmentální témata, učíme se venku, badatelsky orientované vyučování, školní zahrada, osobnostně sociální a profesní rozvoj koordinátora EVVO, spolupráce, hodnocení, sdílení zkušeností s realizací EVVO ve škole a další.	Hájenska Semetín, Vsetín	MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ – absolventi specializačních studií
15. června	Toulavý autobus po školních zahradách – exkurze za příklady dobré praxe z plánování, budování, využití a údržby zahrad.	region	MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ, NNO, veřejná správa
23.–24. června	Workshop Učíme se venku – terénní a regionální výuka, jak na učení venku, co můžeme dělat s dětmi venku napříč předměty, využití zajímavých aplikací a programů.	Hájenska Semetín, Vsetín	ZŠ, ŠD, SVČ, NNO

Pozvánky s odkazem na přihlašování na jednotlivé akce budou zveřejňovány v elektronické rozesílce LÍSKY, na webu a Facebooku.

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVC.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVC.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz

2 – ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronika Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s.
www.iskopanice.cz

4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz

5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis

6 – SVC Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz

7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz

8 – DDM Škola Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz

9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz

P2 – Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole
www.prokrajinu.eu

P3 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochrancizl.cz

P4 – SVC Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz

P5 – ZO ČSOP Divoky
www.csopdivoky.cz/aktivity/terenni-ekologicke-stredisko-bofi-divoky/

P6 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokaheya.cz

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
Pro školu připravíme kompletní agendu
projektového dne.

INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- polytechnika, přírodovědná gramotnost,
- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den + další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce • **Doporučeno:** ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou. Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody • 7. ročník: Voda v krajině • 8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: v návaznosti na roční období – živá zahrada (ptáci, bezobratlí, hmyz), stromy, jarní rostliny, semínka, stopy, cyklus života, svět pod lupou, půda, voda, činnosti na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: od 5 let • **Počet účastníků:** 1–2 třídy • **Rozsah:** 4 x 45 minut

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností a prožitku.

Témata: praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení), zvyky, hry a hračky našich předků, poklady z půdy, cesta jídla na náš stůl apod.

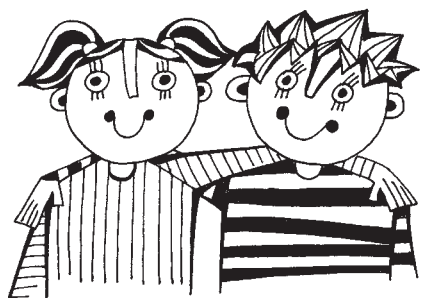
Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let • **Počet účastníků:** 1–3 třídy • **Rozsah:** 4 x 45 minut

Denní a pobytové výukové programy,
projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,** <http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola,**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- **Globální rozvojové vzdělávání,** www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,** <https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),** www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,** <https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola,**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,** www.skutecezdravaskola.cz
- **Světová škola,** www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,** www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku,** www.ucimesevenku.cz
- **Žákovské parlamenty,** www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz

II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- **Archeoskanzen Modrá,** www.archeoskanzen.cz
- **Muzeum v přírodě Rochus,** www.skanzenrochus.cz
- **Muzeum regionu Valašsko,** www.muzeumvalassko.cz
- **14115 Bařův institut Zlín,** www.14-15.cz
- **Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,** www.muzeum-zlin.cz
- **Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,** www.vmp.cz
- **Informační centrum Velké Karlovice,**
www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- **Zvonice Soláň,** <https://www.zvonice.eu/>

II/7

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2022

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí. Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat. Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktete-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Vylívejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt

Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Čeká nás vytvoření a ověření 12 nových programů, vzdělávání a příprava lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s ěapkou a Větvičkou** – náměty

na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2022

strana 19